

(המשך מעמוד 19)

שם היה חולה גם בשעת ביצוע הפשע, ועל-כן הוא אינו בריעושוין על מעשיו. לפי הרצף המישפטי הקודם, ניתן היה להמתין עד להבראת הנאשם, ורק אז לערוך לו את המישפט.

האם היה מכשיר? בהתאם לחוק לא היתה לשופטים בריחה אלא להיענות לביקשה. הם קבעו כי הנאשם יהיה נוכח בחדר המישפט, שגם במרכזו תעמוד, בלי ספק, השאלה אם היה גלילי חולה-רוח כאשר ביצע את ההתקשות. אם יתגלה עד אז מידע נוסף, עשויה להתווסף על כך שאלה שנייה: האם משהו הסית אותו נגד אבנרי? האם פעל באופן בלתי-תלוי לגמרי, או שמא שימש בלא-יודעין מכשיר בידי משהו?

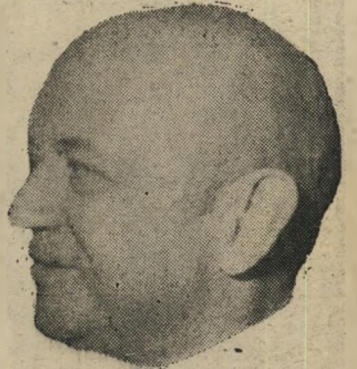
חיפה

מלחמה אכזרית וסוערת

מלחמת הירושה על כפא ראש העיר בחיפה פרצה שוב במרוא עזרה

כאשר הודיע לפני מיספר חודשים יוסף אלמוגי, כי הוא מציג את מועמדותו לתפקיד ראש הנהלת הסוכנות היהודית, היתה חיפה כמירקחה, כימעט כל אחד מהעסקנים הבכירים יותר והבכירים פחות של מיפלטת העבודה בעיר ראה עצמו כירוש טבעי לאלמוגי בתפקיד ראש העיר, ולא הבין כיצד רעהו, העסקן האחר, חושב עצמו אף הוא לירוש. הפתאומיות שבהודעת אלמוגי הביאה לכך שהעסקנים פעלו במהירות ובסופיות. מלבד אירגון חוגים וגושים, החל כל אחד מהם להטות האשמות אישיות בחברו, ורכילאי בתייפקפה בחיפה נהגו מהחזמר הפיקנטים הרב שנפל לידיהם. אלמוגי, שחשש כל העת שמה לא יבחר לתפקיד בו רצה, דיכא ביד רמה את הרעיונות לכיוון הירושה, ואמנם, לאחר סערה בת מיספר שבועות, בה נישמעו סיפורים על אורגיו של עסקנים, פילגשים, מעילות כספיות ונסיעות לחו"ל על חשבון הציבור, שככה הסערה וחיפה שבה לתרדמתה.

עם בחירתו של אלמוגי ליושב ראש הסוכנות בשבוע שעבר, פרצה מלחמת הירושה בשנית. הפעם היא נושאת אופי

מועמד ורטמן בלי השמעות אישיות

אחר לגמרי. שוב אין השמעות אישיות, סיפורי רכילות וריבים אישיים. הפעם היא מלחמה על הירושה היא עניינית יותר, על פי המסורת היהודית של מפא"י לשעבר, אם כי אכזרית לא פחות. לנילחמים על כיסא ראש העיר יש עוד זמן רב להתארגנות, בינתיים נבחר ירוחם צייל כראש עיריית חיפה, עד לבחירות שתערכה בעוד שנתיים, ולירושים בכוח יש זמן רב להכין את מהלכיהם. הראשון, שמקורבו הוליו על כוונתו לרוץ למישרת ראש העיר, הוא יושב ראש סניף המערב בכפא, ה"כ משה ורטמן. ורטמן, פוליטיקאי מנוסה ודמות קלאסית של עסקן חיפאי, בונה את כוחו בעיקר על המצביעים מקרב העיר התחתית והדר בחיפה, אורזים אותם היה נוהג אבא חושי לכנות, מעמד הפועלים האמיתי של ישר"אל. לורטמן ידוע כי בקרב אנשי הכרמל אין לו כל סיכוי, אך טוען כי, "הכרמל בין כה וכה לא יצביע עבור המערב". מיד כשהודיעו אנשיו של ורטמן כי הוא (המשך בעמוד 25)

צדוק, צדוק ירדוף

דבר אחד לא יוכל יצחק רבין לסלוח לעולם לעיתונות הישראלית — את זה שהוא חייב לה יותר מכלל גורם אחר את עובדת היותו ראש-ממשלה. יצחק רבין היה אולי מעדיף לשכוח זאת. אבל הויתרון הקולקטיבי של העם אינו כל כך קצר כפי שהיה רוצה לקוות. הוא לא הגיע לתפקידו בתהליך הדמוקרטי המקובל, הוא לא נבחר כראש-ממשלה. הוא מונה לתפקיד זה, ומי שהוציאה אותו מתהומות השיכחה, לשם ניסו לדחוק אותו בזמנם גדולה מאיר ושמה דנין, היתה אותה עיתונות שפרשה בפניו שטיח אדום בדרך חזרה. היתה זו אותה עיתונות שנתנה ביטוי למחאת העם בעקבות מלחמת יום-הכיפורים והיתה אחד הגורמים לסילוק ממשלת המחדל-טורים, תוך כדי יצירת מצב בו יוכל רבין להגיע לשלטון. אבל בניאדם אינם אהבים להיות בעלי-חוב ואסירי-תודה, אפילו אם הם ראשי-ממשלה. וכך קרה, שדווקא בתקופה שהוא נזקק בה יותר מכל לעיתונות טובה, כדי לבצר את מעמדו בשלטון, הכריז יצחק רבין הכרות מלחמה על העיתונות הישראלית. הצו שהוא עומד להכריז עליו, על פי עצת-אחיזת-על של שריה-מישפטים חיים צדוק, לפיו יהיו מעתה עניינים מדיניים מובהקים, כמו שדירים אל ממשלת ישראל וממנה ופגישות של שרים עם נציגים מדינות-שאינן-לישראלים-מדיניים — כסר פים לצנזורה צבאית, הוא מעשה מובהק של דיכוי חופש-העיתונות.

חולשתו הגדולה של רבין היא בתחום יחסי האנוש שלו. בהווה כמו בעבר הוא איש בודד, בעל ידידים מעטים, מופנם ומסוגר. חולשה זו כוללת גם את חוסר הידע המוחלט שלו בהבנת טבעם של אמצעי-התיקשות. לא מזמן ביטא את סלידתו מאמצעי-התיקשות, שהוא נאלץ להיכנע להם, בהתבטאות פומבית: "לא צריך להתרגש כל כך ממה שכותבים בעתונים".

אין ספק כי יצחק רבין יש בעיות בתחום השליטה על שרי ממשלתו. בהעדר אישיות סמכותית בראשה, ובהעדר כישרון ויכולת של שליטה בחבריה, נדמה לפעמים כי הפונקציה המועילה היחידה שממלאים שרי ממשלתו העלובה של רבין

הצו מכונן ישירות נגד חופש-העיתונות. הוא מיועד להפוך את העיתונות שיערי לעזאזל לכל מחדלי המישטר. בנקודה זו יהיו שותפים לו גם מרבית חברי הכנסת, אין למעשה חוק תרעבה או תקנה המכוננים נגד העיתונות שלא ימצאו רוב אוטומטי בכנסת שיאשר אותם. כיוון שכמעט כל חברי הכנסת בלי יוצא מהכלל סובלים מביקורתה של העיתונות, הם מנצלים כל הזדמנות כדי לפרוע את החשבון. כבר היו דברים מעולם בישראל, די לזיכור מה שאירע בשנת 1965, כאשר חוק לשון-הרע המפורסם, שנחקק במיוחד נגד עורכי העולם הזה, הועבר בכנסת למרות הסערה הציבורית שעורר וגלי ההתקוממות נגדו. בדיעבד גרם חוק זה לבחירת עורך העולם הזה לכנסת ולביסוס מעמדו הציבורי של השבועון שלשם חיטולו הוא נחקק. הפעם מכונן הצו החדש נגד העיתונות

צדוק מתכופף ורבין מברך חזרה לימי דב יוסף

נבחרים, מקבל עתה חיזוק בשורה של צעדים המיועדים להפכו לשליט אבסולוטי. שותף אמין לרבין בתהליך זה הוא שרי המישפטים חיים צדוק, שעליו יוטל לרדוף את עברייני צו-הצנזורה. צדוק מתגלה יותר ויותר כמי שעושה מעשי זמרי ומבי קש שכר כפינחס. באיצטלה של ליברליות ובהעמדת-תפנים של הומאניות, מכין צדוק למדינה את כמה מחוקי-התועבה החמורים ביותר שלה. יוזמתו של צדוק בחקיקת החוק לאיסור-פירסום שמות עצורים, יחד עם הכנות להגביל את העיתונות כאיצטלה של הגנה על "צינעת הפרט", להוצאת צו-הצנזורה הנכבד, מצטרפים למסע מכונן נגד חופש-העיתונות. מילכד הצו עצמו יש משמעות חמורה גם לעצם מסירת אכיפתו לידי הצנזורה הצבאית. זו כבר אינה פוליטיזציה של הצבא, אלא מיליטריזציה של המדיניות.

הצו לדיכוי חופש העיתונות בא לחפות על מצבה העלוב של ממשלת רבין

הישראלית כולה, וקשה לצפות מראש מה יהיו תוצאותיו. דבר אחד ברור: הם לא יהיו אלה שרביץ וממשלתו מקוים להם. מבחינה מהותית מסוכן צו-הצנזורה החדש, לא רק מבחינת תוכנו, הרי הגבלות שהוא מטיל על חופש הפירסום בתחום המדיני הן אומנם חמורות לכשעצמן, אך תחת עינה הפקוחה של העיתונות מתנהגים שרי ממשלתו של יצחק רבין בתחום המדיני כחבורת ליצנים משולחת כל רסן, קל לשער לאן יתגלגלו פני הדברים כשביקורת זו לא תהיה קיימת. אולם מה שמסוכן יותר מאשר עצם הצו עצמו, הוא היותו סימפטום אחד בסידורם של המבשר תהליך אנטי-דמוקרטי. מה שהחל אצל רבין בכינון יסוד למישטר נשיאותי בסיוע יועצים ממונים ולא שרים